

AnletsBladet

NR 2

APRIL 2008

Ordföranden har ordet

Under två år har Monica Andersson varit ordförande och givetvis hade vi hoppats att hon skulle fortsätta på den posten men så blev det

tyvärr inte. Efter tio år som sekreterare har jag varit inställd på att lämna plats för någon annan i styrelsen och så blir jag ordförande!!! Orsaken är, som vanligt, svårigheten att hitta någon som vill ta på sig uppdraget. Vi är ett väl fungerande "gäng" i styrelsen och vi har fått ett nytt fint släktforskarum i Vuxenskolan och detta tillsammans med att jag trivs i BSF gör att jag accepterat uppdraget.

Min förhoppning är först och främst att vi skall kunna driva verksamheten som tidigare med bl.a bra föredragshållare och ett och annat studiebesök. Därutöver hoppas jag att medlemsantalet skall öka och att flera skall komma och släktforska i släktforskarummet. Vi kanske också borde lägga in några kvällar utan föredrag där vi träffas för att diskutera släktforskning, berätta om vår egen forskning och lära känna varandra bättre. Huddinge kommun, som ingår i vårt verksamhetsområde, har tyvärr få medlemmar i BSF. Jag vill att vi på olika sätt aktiverar vår verksamhet där för att få flera medlemmar därifrån.

Forts. på sid. 2

Bland apelsinflickor och änglamakerskor

Textsammandrag: Hans Stedfeldt

Den 20 februari kom ett 30-tal personer till vår medlemsträff för att lyssna på ett intressant föredrag av författarinnan Lena Kallenberg om apelsinflickor och änglamakerskor. Bakom dessa vackra ord döljer sig en miljö- och tidsskildring från 1880-talets Stockholm med tyngdpunkten förlagd till arbetarkvarterens Södermalm. En miljö i djup fattigdom och förnedring som vi har svårt att förstå i dagens Sverige.

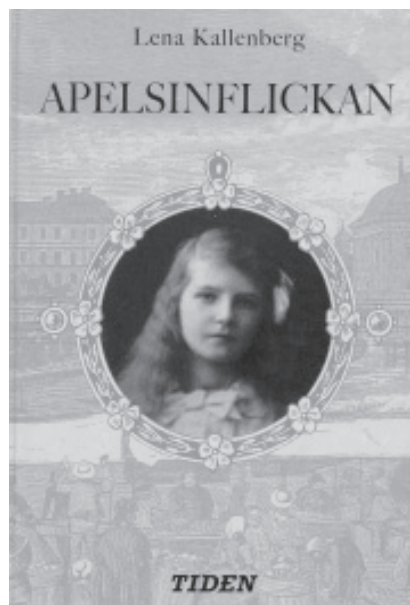
Apelsinflicka var en omskrivning för en prostituerad kvinna som levde på samhällets botten. De gick omkring på gator och krogar med korgar som innehöll apelsiner, tvålar eller cigarrer. Det var en prostitution som byggde på ett reglerat system och var godkänd av myndigheterna.

De av staden godkända apelsinflickorna - tusentals av underklassens kvinnor - måste med jämna mellanrum infinna sig hos myndigheterna för läkarkontroll. De hamnade i ett system som de omöjliga kunde ta sig ur. Genom registreringen och kontrollen avsåg man att skydda männen mot könsjukdomar.

Änglamakerskorna var i de flesta fall oseriösa barnmorskor som tog hand om små barn från fattiga kvinnor som inte hade råd med sin avkomma. De lät sedan vanvårda barnen till döds och gjorde dem till "änglar". I dagspres-

sens annonsspalter kunde t.ex stå "Barn mottages billigt".

Efter föredraget sålde Lena Kallenberg några av sina böcker bl.a de som behandlar ämnet, "Apelsinflickan" och "Stockholmskärlek".

Söker man på Google kan man finna bl.a att Hilda Nilsson från Helsingborg var den sista änglamakerskan i Sverige som dömdes till döden. 1917 hade hon tagit livet av sammanlagt åtta fosterbarn. Hon dömdes samma år men domen verkställdes aldrig då hon hängde sig själv i cellen. □

FöreningsInfo

BOTVIDSBYGDENS SLÄKTFORSKARFÖRENING

Föreningens adress

Botvidsbygdens Släktforskarförening
c/o Jo Carina Wolff, Storskiftesväg. 118
145 60 Norsborg. Tel. 08-531 822 47,
mobiltn. 070-351 41 22

Styrelsen (riktnr. 08)

Ordf. Hans Stedfeldt, 530 364 77
V.ordf. Carin Johansson, 778 02 51
Sekr. Jo Carina Wolff, 531 822 47
E-post: jo.carina.wolff@telia.com
Kassör: Anita Karlsson, tel. 530 333 10
Klubbmäst. Arne Mattsson, 530 37116
Suppl. Inger Feldhofer, 778 23 51
Suppl. Willy Löfgren, 778 25 68

AnletsBladet

Ansv.utg. Hans Stedfeldt, 530 364 77
E-post: hans@stedfeldt.pp.se
Red. Arne Mattsson, tel. 530 371 16
E-post: armatt@telia.com

Avgifter

Medlemsavgift 2008: 175:-
Familjemedlem: 50:-
Plusgiro: 419 06 23-1

Om du flyttar...

Anmäl din nya adress till:
Anita Karlsson, tel. 530 333 10
E-post: grytstigen@spray.se

Styrelsen informerar

Styrelsemöten

Vårens styrelsemöten 2008 kommer
att hållas onsdagarna 2 april och 14
maj.

Medlemsträffar

Vårens medlemsträffar 2008 blir ons-
dagarna 9 april och 7 maj.

AnletsBladet

söker medförfattare

Snart är det dags för nästa AnletsBlad och
till dess behöver vi material. Artiklar, korta
eller långa, smånotiser s.k "fynd" under
forskningen m.m. Vässa pennan och skriv
- tidningen är till för Dig!

Redaktörerna

Ordföranden...forts. från sid. 1

Vi som arbetar med **AnletsBladet** behö-
ver artiklar, notiser, nyheter bland
webbadresser för släktforskare etc. Vi
uppskattar verkligen om ni skickar ett
bidrag. Vi vill också gärna ha alla med-
lemmars e-postadress för att kunna nå er
med snabba besked när så behövs. Med-
dela oss också om ni önskar **AnletsBladet**
översänt digitalt och kontakta i så fall vår
nya sekreterare Jo Carina Wolff (se adress
under "Föreningsinfo").

Då detta är sista **AnletsBladet** före som-
maren vill jag önska er en skön vår och
en solig och fin sommar så återkommer
vi med ett nytt "blad" i september.

Hans

Forskarrummets öppettider

Följande onsdagar under våren 2008 är
forskarrummet i Broängsgården, Falk-
vägen 42, Tumba, öppet vid nedan-
stående tider:

16	april	13.00 - 17.00
23	april	13.00 - 17.00
7	maj	13.00 - 17.00
21	maj	13.00 - 17.00
28	maj	13.00 - 17.00

Sänkta priser på Genline

Sveriges Släktforskarförbund har
förhandlat fram nya abonnemangs-
priser för privatpersoner som är
medlemmar i någon av förbundets
föreningar. Från 2 januari kostar det
nu 895 kr för 6 månader (tidigare
pris 1.225 kr). Ett helårsabonne-
mang kostar nu 1.495 kr (tidigare
pris 1.795 kr).

KALENDARIUM

Möteslokal: Broängsgården, Falkvägen
42, Tumba Buss 715 avgår 18.17 och
18.47 från Tumba C och stannar utanför
lokalen.

9/4 kl. 19.00. Medlemsträff

"Genlinekväll"

Jan Eurenus berättar om hur du hit-
tar dina rötter med hjälp av Genline.
Han berättar samtidigt om Genline
Släktvis där du som är nybörjare kan
lära dig forska på nätet. Utöver detta
får vi också information om den nya
internettjänsten Bygdeband. En kväll
där du får veta allt om Genline.
Kaffe serveras från kl. 18.30.
Entré 20:-. Icke medlemmar 40:-.

7/5 kl. 18.00. Medlemsträff

Studiebesök på nyutbyggda Lands-
tingsarkivet i Flemingsberg. Vi gör en
rundvandring i arkivet. Äldsta hand-
lingarna från 1700-talet. Här finns sjuk-
journaler, obduktionsprotokoll, hand-
lingar från skolor och barnhem etc.
Arkivet är beläget vid vattentornet vid
Björnkulla. Ca 5-10 minuters prome-
nad från pendeltågstation. Med bil kör
Björnkullavägen förbi nya tingshuset,
polishuset/häktet och till vattentornet.
Max 25 personer. Ingen avgift.

Kassören meddelar...

Nya medlemmar:

Sedan manusstoppet för **Anlets-
Bladet** nr. 4/2007 har föreningen
fått 7 nya medlemmar som hälsas
hjärtligt välkomna.

Christina Lindé	Uttran
Margareta Rådeman	Norsborg
Siv Lundin	Tullinge
Mats Johansson	Huddinge
Lennart Persson	Norsborg
Sven-Bertil Broby	Uttran
Katarina Moström-Askdal	Tumba

Några medlemmar har ännu inte
betalat årsavgiften för 2008. Vi bi-
fogar till dessa ett nytt inbet.kort.
Den/de som önskar utträde ur för-
eningen ombeds meddela detta till
mig. Anita

1988

2008

Så startade BSF...

När Botvidsbygdens Släktforskarförening nu firar sin 20-åriga verksamhet kan det kanske vara av intresse för dagens medlemmar att veta hur starten gick till och vilka som ligger bakom vår förening. Därför har jag "botaniserat" lite i föreningens tidigaste handlingar.

Hösten 1987 hade det länge funnits planer på att starta en släktforskarförening i Botkyrka och den 31 augusti detta år träffades ett 25-tal intresserade hos Botkyrka Hembygdsgille i Tullinge. Hembygdsgilletts ordförande Rune Engström hälsade deltagarna välkomna och lämnade ordet till Oskar Norgren, som var intresserad släktforskare och hade sammankallat till mötet. Norgren berättade bl.a om Sveriges Släktforskarförbund och dess verksamhet i regionala och lokala enheter. Därefter diskuterades bildandet av en släktforskarförening vilket tillstyrktes av samtliga närvarande. För det fortsatta arbetet tillsattes en interimstyrelse bestående av Oskar Norgren, Göte Lindskog, Folke Pettersson, Harriet Cannerheim och Nils Dahlström. Först tänkte man sig att låta föreningen ingå i Hembygdsgilletts verksamhet men senare beslutade man att bli en självständig förening.

Den 21 september 1987 sammanträdde interimstyrelsen igen varvid förslag till stadgar utarbetades liksom förslag till mötesdagar under 1988, årsavgiftens

storlek, tidpunkt för föreningsbildning m m. En dryg månad senare, den 9 november, bildades så föreningen vid ett möte på Trägårdstorp och då antogs också föreningens stadgar och namn. Man hade fyra namnförslag att välja på. Vidare beslutades att föreningen skulle anslutas till Sveriges Säktaforskarförbund och att årsavgiften skulle vara 50:- kr. Familjemedlem 25:- kr. Till styrelse valdes Oskar Norgren (ordf.), Carl-Gustaf Lilje (v. ordf.), Folke Pettersson (kassör) och Nils Dahlström (sekr.). Harriet Cannerheim valdes till klubbmästare och Lisbeth Andersson och Gunnar Lindström blev suppleanter. Den 1 januari 1988 är den officiella startdagen för föreningen och antalet medlemmar var då ca 70.

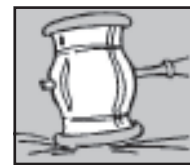
I föreningens stadgar står som punkt nr 2 "Föreningens ändamål är att inom Botkyrka, Huddinge och Salems kommuner med omnejd förena dem som är intresserade av släkt- och hembygdsforskning med syfte att främja dessa forskningsområden".

Under första året hade man åtta protokollförda styrelsesammanträden och sex allmänna möten med i huvudsak föredrag i dagcenters lokaler i Tullinge centrum. Det kan nämnas att när fanjunkare Ewert Wahlberg den 24 mars visade bilder och talade om "Sörmlands indelta soldater och deras torp" var hela 43 personer närvarande. Vid årsskiftet 1988-89 hade medlemsantalet ökat till 89.

Vid årsmötet den 21 mars 1989 avgick Oskar Norgren som ordförande och efterträddes av Carl-Gustaf Lilje. Norgren, som flyttade till Sundsvall, är idag - vid 98 års ålder - en av våra tre hedersmedlemmar. Övriga är Folke Pettersson och Gunnar Lindström. □

Hans Stedfeldt

Årsmötet 2008

Text: Jo Carina Wolff

Årets årsmötesförhandlingar hölls i Vuxenskolan onsdagen den 12 mars. Det inleddes med att föreningens ordförande Monica Andersson hälsade ett 30-tal medlemmar välkomna. Till ordförande för mötet valdes Ingemar Lindström.

Monica Andersson avgick som föreningens ordförande och Hans Stedfeldt valdes till ny ordförande. Jo Carina Wolff efterträder Hans som ny sekreterare.

Även Lars Lundin avgick och han efterträddes av Inger Feldhofer som ny materielförvaltare samt vice sekreterare. Willy Löfgren valdes in som suppleant.

Styrelsen beslutade att medlemsavgiften för 2009 blir oförändrad dvs. 175 kr resp. 50 kr för familjemedlem.

Som nyvald ordförande avtackade Hans Stedfeldt mötesordföranden och med blommor avtackades den avgående ordföranden Monica Andersson samt Lars Lundin. Hans berättade att vi bytt släktforskarum i Vuxenskolan och att vi numera finns i datasalen. Det är ett betydligt större rum med bl a åtta datorer. Rummet visades efter årsmötet. Hans hoppades att flera medlemmar nu skall komma och forska de onsdags-eftermiddagar då det är öppet. Vidare bad Hans de medlemmar som har e-postadress att lämna den till någon i föreningens styrelse så att vi kan nå så många som möjligt med meddelande då behov finns. Carin Johansson påminde medlemmarna om vår släktforskarenkät och att de kan lämna in uppgifter om vilka landskap, orter, släktnamn etc som de forskar i.

Då föreningen firar 20-årsjubileum i år bjöds deltagarna på kaffe och tårter. Efter årsmötet hölls ett uppskattat föredrag av Gunnar Engström från Södertälje om: "Knepigheter i släktforskningen och hur man undviker fallor". Gunnar hade massor av tips om hur man går till väga för att inte missa någonting i samband med forskningen. Han hade gjort ett sammandrag av föredraget på två A4-sidor, det ena med benämningen "Några tips för släktforskare" och det andra "Okänd fader. Var letar man?". Vi har låtit kopiera dessa sidor och de följer med som bilagor till detta AnletsBlad. □

Ny smedskiva!

Nu har Smedskivan 5, med drygt 140.000 personer kommit. Den innehåller många nya uppgifter jämfört med version 4.

Ändå är priset fortsatt lågt. Den nya CD:n kostar enbart 265:- (175:- för medlemmar i FFS) och kan beställas enklast genom att sätta in summan på plusgiro 842421-1.

Några intressanta länkar

Svenskt namnskick i gångna tider:
www.algonet.se/~hogman/namnskick
SCB:s namndatabas. Både för och efternamn. Hur många heter som du?
www.scb.se

Patent- och registreringsverket.
www.prv.se/personnamn

Nordisk familjebok (1876-1926)
<http://runeberg.org/nf>

Nya tidsgränser för SVAR

Källa: *Släkthistoriskt Forum 1-2008/Ted Rosvall*

Nu har Riksarkivet bestämt sig för vilka tidsgränser som i fortsättningen skall gälla för publicering av digitala kyrkböcker på nätet. Ifrån den generella 100-årsgräns man i avvaktan på beslut har tillämpat, blir det nu två olika gränser, 70 respektive 85 år, samt en fixpunkt till och med 1980 (för flyttningslängder, konfirmationsböcker och vigsellängder). 70-årsgränsen kommer att gälla för Död och Begravningsböcker och för hela SCB-materialet, medan det för Födelse- och dopböcker samt Församlingsböcker är 85-årsgränsen som kommer att gälla. Vissa specialregler för Stockholm och Göteborg kan komma att gälla liksom för de vigselböcker där känslig information om sterilisering olyckligtvis en gång infördes.

Detta är givetvis en god reform, som säkert kommer att hälsas med tillfredsställelse av alla släkt- och hembygdsforskare. SVAR kommer nu succesivt att lyfta "spärren" på sin betalsajt fram till respektive slutår, som i januari varje nytt kalenderår flyttas fram ett år i taget. Detta gäller dock inte 1980-årsgränsen som ligger fast, men som kommer att omprövas, efter en femårsperiod.

För små församlingar, där både ministerialböcker och församlingsböcker ibland kan sträcka sig över femtio år eller mer, är situationen fortsatt bekymmersam. En församlingsbok som t.ex. omspänner åren 1901-1947 kommer med detta system inte att "släppas" förrän 2033.

När det gäller de kronologiskt förda böckerna får man hoppas att SVAR ruckar på sina rutiner, och tillåter publicering av delar av volymer, även om de i sin helhet ännu inte är "fria". När det gäller församlingsböckerna, som för små församlingar naturligtvis inte är så omfattande, skulle man önska att Landsarkiven ville göra

en generell genomgång och sekretessprövning, så att det går att publicera sådana volymer även om 85 år ännu inte passerat.

Hoppfullt i sammanhanget är också den mening i beslutet som säger: "När det blir möjligt att mörka enstaka uppgifter i en volym kan övrigt material släppas". Detta är en nyckelmening, som på alla sätt bör understrykas och uppmuntras, och som borde kunna medge en publicering även förbi de nu införda tidsgränserna.

Sveriges Släktforskarförbund gratulerar Riksarkivet och SVAR till ett i huvudsak bra beslut, och utgår ifrån att "publiceringsrätten" av dessa källor och tidsperioder även gäller för andra aktörer, Genline, Arkiv Digital, Digiarkiv, Ancestry o.s.v. □

Släktforskarförbundet har flyttat!

Sveriges Släktforskarförbund finns nu på Anderstorpsvägen 16 i Solna. Samma telefonnummer som tidigare. På samma våningsplan återfinns också Genealogiska Föreningen med Släktforskarernas Arkiv, DIS-Öst samt Föreningen för Smedsläktsforskning, Storstockholms Genealogiska Förening SSGF och Sällskapet Vallonättlingar. Liksom tidigare kan man köpa böcker och CD-skivor på förbundskansliet. □

Nättidningen Svensk Historia

Den innehåller nyheter, forskningar, utställningar, böcker, debatter och en stor samling historiska länkar. Ett nyhetsbrev skickas en gång i veckan till drygt 2.400 prenumeranter. Att prenumerera är gratis - anmäl dig på:

www.svenskhistoria.se

En liten solskenshistoria i eländet

En elak styvmor

Ur protokollet den 18 februari 1821: Som icke allenast till pastors utan även till största delen av församlingens kunskap kommit, huru avskedade soldaten Jan Färdig uti Kärrstugan samt hans hustru Anna Persdotter med hårdhet behandlade deras barn, för vilka hon blivit styvmoder, oaktat pastors och församlingens varningar till Färdig att välja sig en hustru, känd för mera fogligt sinne och moderligt hjärta; så inställde sig Färdig och hans hustru på kallelse samt allvarligen tilltalades för denna deras omänskliga hårdhet att svälta och förtrycka de värnlösa barnen, vilka säkerligen skulle hava omkommit, om icke medlidsamma syskon till Färdigs förra hustru förbarmat sig över dem, och oaktat de själva äga flera barn, likväl gärna dela sitt sparsamt skurna bröd med dessa olyckliga och förtryckta.

Församlingen åhörde med ovilja och förtrytelse den fräckhet, varmed både Färdig och hans hustru betygade sig skuldfria, och den förhårdade köld, som bevisar det elaka hjärta och sinne, vilka icke kunna förbättras.

Med det vanliga ädelmod och den ömhet, som utmärker och hedrar denna församling beslöts, att de av Färdigs barn, som äro så växta, att de kunde gå omkring på matlagen, skulle på sådant sätt njuta uppehälle för livet, samt att av fattigkassan skulle dem något försträckas till kläder; jämte ett beviljat sammanskott av ½ skålpund rågmjöl av varje gård att fördelas bland såväl de minsta som ock de äldre, vilka funnit bäst övergiva faderns hus och genom arbete söka försörja sig själva; vilket mjöl skulle vid nästa upptag av fattigkassan uppbaras. Till en början skulle man efterse, om inga gamla kläder efter avlidna fattighjon kunde bli användbara till kläder åt de minsta barnen, varav en gosse och en flicka njöt omvårdnad hos dess moster och morbroder i L:a Bodastugan, samt en gosse likaledes i Nederhulla soldattorp. □

Källa: *Katrineholms Stadsbibliotek Knut Hellberg, Österåker fordomdags 1939.*

Dödsannonser på Internet

Fonus har sedan maj 2002 lagt ut dödsannonser på sin hemsida.

www.fonus.se/dodsannonsen/index.html